

D/167/00.04.00.01/2025

Kunnanhallitus 16.6.2025 § 151

Uuraisten kunnan lausunto alueidenkäyttölain luonnoksesta

Ympäristöministeriö on lähettänyt Uuraisten kunnalle lausuntopyynnön ”*Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi.*” Lausunto on annettava viimeistään 11.7.2025 mennessä.

Lausuntopyynnön mukaisesti:

”Johdanto

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi.

Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen alueidenkäyttölain lukujen 1–10 a ja 24–26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät)

Tausta

Alueidenkäyttölain valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölaiksi hallituksen esityksen muotoon (ympäristöministeriön päätös 1.11.2023). Työryhmän toimikausi oli 10.11.2023–30.9.2024.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset.

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Kokonaisuuden ymmärtämisen helpottamiseksi alustava asetulusuunnos on kuitenkin myös tämän lausuntopyynnön liitteenä ja siitä voi jo tässä yhteydessä antaa kommentteja.”

Alueidenkäyttölain luonnoksesta ote koskien esityksen pääasiallista sisältöä (si-vulta 1):

”Hallituksen esitys eduskunnalle: Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi alueidenkäyttölaki. Voimassa olevaa alueidenkäyttölakia muutettaisiin kumoamalla siitä kaavoitusta ja muuta alueidenkäyttöä koskevat luvut. Samalla alueidenkäyttölain nimike muutettaisiin laiksi kaavojen toteuttamisesta. Voimassa olevaan alueidenkäyttölakiin nähden säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Jo vuoden 1958 rakennuslaissa omaksuttu ja vuonna 2000 voimaantulleen maankäyttö- ja rakennuslaissa edelleen noudatettu alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kolmiportainen hierarkia säilyisi. Kunnilla olisi edelleen keskeinen ja ratkaiseva rooli kaavoituksessa.

Maakuntakaava rajattaisiin koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita ja myös maakuntakaavan oikeusvaikutuksia rajattaisiin. Kuntien yhteinen yleiskaava ohjaisi yleiskaavaa maakuntakaavan sijasta ja kuntien yhteinen yleiskaava

olisi mahdollista hyväksyä kuntien valtuustoissa. Lakiin lisättäisiin säännökset maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi. Lakiin lisättäisiin myös suurimpien kaupunkiseutujen yhteistyövelvoitetta, asemakaavan ja yleiskaavan yhteiskäsittelyä, aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa ja tuulivoimalan vähimmäisetäisyyttä asutuksesta koskevat säännökset.

Kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä yksinkertaistettaisiin. Muutoksenhakuoikeus asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä rajattaisiin tietyissä tilanteissa asianosaisiin ja yhteisöille lisättäisiin muistutusvelvoite valitusoikeuden käyttämisen edellytykseksi.”

Alueidenkäyttölain tavoitteiden toteutumisesta

Hallituksen esityksessä eduskunnalle, jossa todetaan alueidenkäyttölaki -esityksen pääasiallinen sisältö, tuodaan esille, että alueidenkäyttölain uudistamisella on tavoitteena yksinkertaistaa kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä. Tämä tavoite ei toteudu nyt lausuntokierroksella olevan alueidenkäyttölakiluonnoksen myötä; lakiluonnoksen myötä kunnille aiheutuvat uudet selvitys-, vaikutusarviointitehtävät sekä hallintotehtävät tulevat hidastamaan ja monimutkaistamaan kaavaprosesseja. Kuntien kannalta selkeää lisätyötä, kaavoituksen kustannusten kasvamista ja kaavaprosessien monimutkaistumista sekä hidastumista aiheuttavat seuraavat lakiluonnoskohdat: 34 §, 50 §, 68 §, 78 §, 90 §, osin 91 §, 101 a §, Rakentamislain muutos 46 § sekä siirtymäsäännös 128 §.

Lausunto-osuudet on valmisteltu Alueidenkäyttölakiluonnoksen lukujen mukaisesti sähköisen lausuntopalvelun takia.

Liite: Lausunto alueidenkäyttölain luonnoksesta

Valmistelija/lisätietoja: kaavoitusjohtaja Ulla-Maija Humppi, aluearkkitehti Päivi Muhonen

Kunnanjohtajan ehdotus: Uuraisten kunnanhallitus antaa Alueidenkäyttölain luonnoksesta ja rakentamislain muutosluonnoksesta liitteenä olevan lausunnon.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti.

Toimenpiteet: lausunto lausuntopalveluun